لزوم بررسی عملکرد جعفر بعد از خروج امام علی‌هاالسلام از سامرا

حال سؤالی که من دارم، جالب است. ببینیم در این فاصله از سال دویست و شصت و هشت، دویست و شصت و هفت که ارث تقسیم شد، نقل‌هایی از جعفر هست یا نه. ببینیم در این فاصله چه کار کرده است. این خیلی مهم است. از دویست و شصت و هفت-هشت که حضرت از عراق رفتند، ببینیم عملکرد جعفر با شواهد بیرونی چه بود. وقتی آدم برگردد شواهد را پیدا می‌کند. چون چهار-پنج سال بعد از رحلت حضرت از عراق، او زنده بود. در سامرا بود. از او چه چیزی نقل شده است. چه چیزهایی گفته است.

ببینید سابقه جعفر یک کلمه نیست که فقط بگوید برادرم پسر ندارد. عجائبی است. اصلا آدم از بزرگی حرف شک می‌کند. منافقب ابن شهر آشوب را نگاه کنید. می‌گوید: «وه المعروف بزق الخمر»[1]. یعنی می‌گفتند خمره شراب داشت. در توضیحش کسی گفته یعنی «لشربه علناً». کسی علنی شرب خمر کند. شما کدام نقل را دارید که او شرب خمر کرده است؟! «زق الخمر» یک تعبیری عوام و عرفی برای کسی است که دائم مست بود. دائم السکر بود. مثل خود ولید که حوض درست کرده بود و در حوض خمر می‌ریخت. جام و اینها کمش بود. حوض درست کرده بود و در حوض می‌ریخت. خب حال آن هم در سامرا و در بیت امام بگویند او خمره شراب است! تعبیری کمی نیست. از بزرگی وصف آدم به شک می‌افتد. در الغیبة، وقتی مرحوم شیخ طوسی نقل می‌کنند، ابوهاشم جعفری است. می‌گوید در زندان بودیم که امام حسن عسکری با برادرشان جعفر وارد شدند. می‌گوید من بلند شدم و احترام کردم و فرشم را زیر پای حضرت انداختم، تا بی احترامی به حضرت نباشد.

بعد می‌گوید جعفر آن جا بود و گفت: «او شطانه [شَيْطَانَهُ] بِأَعْلَى صَوْتِهِ»[2]. می‌گوید او جاریه ای داشت که اسمش «شطان» بود. در خود روایت می‌گوید کنیزش را صدا کرد که مثلاً من الآن در زندان آمدم تو کجایی! من از تو دور افتادم. بعد می‌گوید امام به او فرمودند «اسکت». بعد می‌گوید «إِنَّهُمْ رَأَوْا فِي هَذَا آثَارَ السُّكْرِ»؛ دیدند اینها آثار سکر است. خب این یکی از آنها است. خب «راوا فیه آثار السکر» اما آیا تو دیدی که شراب خورد؟! آن هم چه زمانی شراب خورده بود که با امام او را بگیرند و به زندان بیاورند؟! شما فکرش را بکنید؛ به صرف اینکه می‌گوید «واشطانه»، چرا گفت؟ چه قصدی داشت؟ می‌خواست چه کار کند؟ همه اینها محل بحث ما است. گفته بود ما بدمستی او را دیده‌ایم ولی شربش را ندیده ما! این ممکن هست یا نه؟! کسی دائماً بد مستی بکند، اما کسی شرب خمر او را ندیده باشد؟! اما عرف می‌گویند. آیا کسی که دائماً بد مستی می‌کند، می‌شود مدمن الخمر نباشد؟! معلوم است کسی که دائماً حال سکر برایش هست مدمن الخمر است. و حال اینکه در این فرض هایی که ما داریم، اگر این احتمالی که می‌دهیم درست باشد، همه این فضاها، فضای دیگری می‌شود.

[1] مناقب آل أبي طالب - ط علامه ونیسندہ : ابن شہرآشوب جلد : ۴صفحہ : ۲۷۳

[2] الغيبة ونیسندہ : الشيخ الطوسي جلد : 1 صفحہ : ۲۲۷

بازبینی #4
ایجاد شدہ 31 دسامبر 2025 14:47:04 توسط ... .
بہ روزرسانی شدہ 4 مارس 2026 14:06:07 توسط ... .